

วารสารการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก จัดทำขึ้นโดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และเป็นเวทีเสนอผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นวารสารราย 4 เดือน กำหนดเผยแพร่ในเดือนเมษายน สิงหาคม ธันวาคม

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิต สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา นายแพทย์เกียรติภูมิ วงศ์รจิต	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการบริหาร	นายแพทย์สรพongค์ ฤทธิรักษา	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
บรรณาธิการ	นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์	สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์
บรรณาธิการรอง	ดร.เภสัชกรหญิงอัญชลี จูฑะพุทธิ ดร.รัชน์ จันทรเกษ	กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงจิราพร ลิ้มปานานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ลิระพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรสนั่น คุณธีรสกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรรัชชัย สุขเสวต
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ประวิทย์ อัครเสรินนท์
นายแพทย์ประพจน์ เกตุราภาค
ดร.อุษา กลิ่นหอม
เภสัชกรหญิงเย็นจิตร์ เตชะดำรงสิน
นางสาวณีย์ กุลสมบูรณ์
ดร.เภสัชกรยงศักดิ์ ตันติปัญญา
ดร.เภสัชกรหญิงสุภัทรา รังสิมาการ
ดร.เภสัชกรหญิงมณฑกา ธีรชัยสกุล
เภสัชกรหญิงผกากรอง ขวัญข้าว

หน่วยปฏิบัติการวิจัยเภสัชศาสตร์สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
นักวิชาการด้านเวชศาสตร์ชุมชน
นักวิชาการด้านชีววิทยา
คลินิกการประกอบโรคศิลปะสาขากายการแพทย์แผนจีนหัวเฉียว
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
สำนักวิจัยสังคมและสุขภาพ
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แพทย์หญิงสมบุญ เกียรตินันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. นายแพทย์ธวัชชัย กมลธรรม
ศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรชยันต์ พิเชียรสุนทร
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ทวี เลหาพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ยิ่งยง เทาประเสริฐ

วิทยาลัยแพทยศาสตร์นานาชาติจุฬาภรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงศรีจันทร์ พรจิราศิลป์
รองศาสตราจารย์ ดร.เภสัชกรหญิงนพมาศ สุนทรเจริญนนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ วิวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย อึ้งพินิจพงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ศุภนิต ที่สมขุนทดเถียร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีวัฒนา ทรงจิตสมบุรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา โอศิริ
ดร.มาลี สิทธิเกรียงไกร
เภสัชกรหญิงปราณี ขวลิธธำรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษฐ เวชวิฐาน
นายณรินทร์ ทิมา
นางสาวเพ็ญศรี จิตรนำทรัพย์
นายภาณุพงษ์ พนมวัน
นายแพทย์ประพันธ์ พงศ์คณิตานนท์
นายแพทย์รุ่งวิทย์ เหวอบัตย์
นายแพทย์ศุภมิตร ชุณหสัทธิวัฒน์
นางสาวรุจิรา อรรถสิทธิ์
นายทวี คงภักดีพงษ์
แพทย์อายุรเวชชิตเดช อุทัยวิทยารัตน์
นายแพทย์ธวัช บุรณถาวรสม
นายแพทย์วัฒนะ พันธุ์ม่วง
นายแพทย์ขวัญชัย วิศิษฐานนท์
นางพรทิพย์ เต็มวิเศษ
นางเอื้อกานต์ วรไพฑูรย์
แพทย์แผนไทยประยุกต์มาลา สร้อยสำโรง
ดร.กาญ.ดวงแก้ว ปัญญาญู

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะการแพทย์แผนไทยอภัยภูเบศร มหาวิทยาลัยบูรพา
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
นักวิชาการด้านสมุนไพร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร
นักวิชาการด้านสาธารณสุขศาสตร์
นักวิชาการด้านสถิติ
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
โรงพยาบาลชลบุรี
กรมควบคุมโรค
นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
สถาบันโยคะวิชาการ
แพทย์อายุรเวช
นักวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ฝ่ายจัดการวารสาร

นางสาวสุนิสา หลีหมุด
นายสมชาย ช้างแก้วมณี

นางสาวชลธิชา ทองรัตน์
นางสาวจินตนา ศรีสุวรรณ

พิมพ์ที่

บริษัท เอส. บี. เค. การพิมพ์ จำกัด

Journal of Thai Traditional & Alternative Medicine is owned by the Department of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ministry of Public Health for the presentation of research works and technical papers on traditional Thai medicine, indigenous medicine and alternative medicine. The journal is published every four months and will be issued on April, August and December.

Editorial Board

Advisors	Somchai Bovornkitti	Contributor, Academy of Science, The Royal Institute
	Kiattibhoom Vongrachit	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Executive Editor	Sunpong Ritthiruksa	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Editor	Vichai Chokeyivat	Institute for the Development of Human Research Protections
Associate Editors	Anchalee Chuthaputti	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
	Rutchanee Chantraket	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Members

Jiraporn Limpananont	Social Pharmacy Research Unit, Chulalongkorn University
Prasit Leerapan	Technical Officer Specialist in Public Health
Sanan Subhadhirasakul	Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University
Thongchai Sooksawate	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University
Pravit Akarasereenont	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Prapoj Petrakard	Community Medicine Specialist
Usa Klinhom	Biologist
Yenchit Techadamrongsin	Huachiew Traditional Chinese Medicine Hospital
Saowanee Kulsomboon	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Yongsak Tantipidok	Society and Health Institute
Supattra Runagsimakan	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Monthaka Teerachaisakul	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pakakrong Kwankhao	Chao Phya Abhaibhubejhr Hospital

Reviewers

Somboon Kiettinun	Chulabhorn International College of Medicine, Thammasat University
Thavatchai Kamoltham	Faculty of Allied Health Sciences, Saun Sunandha Rajabhat University
Chayan Pichaensoonthon	Alternative Medical College, Chandrakasem Rajabhat University
Tawee Laohanpan	Faculty of Medicine Siriraj Hospital, Mahidol University
Yingyong Taoprasert	School of Traditional and Alternative Medicine, Chiang Rai Rajabhat University

Srichan Phornchirasilp	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Noppamas Soonthornchalernnont	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Chanpen Wiwat	Faculty of Pharmaceutical Sciences, Mahidol University
Wichai Eungpinichpong	Faculty of Associated Medical Science, Khon Kaen University
Supanimit Teekachunhatean	Faculty of Medicine, Chiang Mai University
Sriwattana Songchitsomboon	Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University
Sunanta Osiri	Faculty of Abhaibhubejhr Thai Traditional Medicine, Burapha University
Malee Sittikreangkrai	Faculty of Social Sciences, Chiang Mai University
Pranee Chavalittumrong	Technical Officer Specialist in Herbs
Pichet Wechvithan	Rajamangala University of Technology Isan Sakonnakhon Campus
Narintr Tima	Technical Officer Specialist in Public Health
Pensri Chitnumsap	Technical Officer Specialist in Statistics
Phanupong Panomwan	Office of the Education Council Ministry of Education
Prapan Pongkanitanont	Sirindhorn National Medical Rehabilitation Centre
Rungwith Hearabut	Chon Buri Hospital
Supamit Choonsootiwat	Department of Disease Control
Rujinart Adthasit	Social and Human Scholars
Kawee Kongpakdeepong	Thaiyoga Institute
Teeradech Uthaiwitayarat	Ayurvedic Doctor
Tawach Buranathawornsom	Technical Officer Specialist in Chinese Medicine
Wattana Panmoung	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Khwanchai Visithanon	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Pornthip Termviset	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Ueakarn Woraphaithun	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Mala Soisamrong	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine
Duangkaew Panyaphu	Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

Journal Administrator

Sunisa Leemud	Chontiwa Thongrat
Somchai Changkaeomanee	Jintana Srisuwan

Printing Office

S.B.K. Printing Co., Ltd.